

ВИСНОВОК

антикорупційної експертизи проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування»

Картка проєкту

Розробник проєкту Закону: Пенсійний фонд України	Метою прийняття акта є удосконалення питань збирання, обліку єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, оброблення даних та інформації, необхідних для забезпечення своєчасності обчислення страхового стажу, призначення та надання страхового забезпечення за соціальним страхуванням	Проект Закону надіслано відповідно до § 37 ² Регламенту Кабінету Міністрів України
--	--	---

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами антикорупційної експертизи проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» (далі – проєкт Закону) Національне агентство ідентифікувало корупціогенні фактори, які зумовлюють потребу в його доопрацюванні, а саме:

виведення з-під дії Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» відносин, що виникають під час здійснення заходів контролю нарахування та сплати єдиного внеску/страхових внесків на загальнообов’язкове державне соціальне страхування;

встановлення надмірних дискреційних повноважень Пенсійному фонду України щодо визначення підстав, порядку проведення планових, позапланових перевірок органами Пенсійного фонду України.

Опис виявлених корупціогенних факторів

Встановлення або розширення дискреційних повноважень органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або особи, уповноваженої на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, за відсутності визначення вичерпних випадків, підстав, форм, строків, порядку здійснення таких повноважень, контролю за їх здійсненням та відповідальності за можливі зловживання під час їх здійснення

1. У проєкті Закону пропонується внести зміни до ч. 2 ст. 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про контроль) та встановити, що дія Закону про контроль не поширюватиметься, серед іншого, на відносини, що виникають під час здійснення заходів контролю нарахування та сплати єдиного

внеску/страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Крім того, проектом Закону пропонується п. 2 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» викласти у новій редакції та надати право Пенсійному фонду і його територіальним органам проводити не частіше ніж один раз на календарний рік планову, а у випадках, передбачених законом, – позапланову перевірку перевірки на підприємствах, в установах і організаціях, у осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, фізичних осіб – підприємців бухгалтерських книг, звітів, кошторисів та інших документів про нарахування, обчислення та сплату єдиного внеску, достовірності відомостей, поданих до Державного реєстру, отримувати необхідні пояснення, довідки і відомості (зокрема письмові) з питань, що виникають під час такої перевірки.

Щодо періодичності здійснення контрольних заходів зауважуємо, що відповідно до ст. 5 Закону про контроль орган державного нагляду (контролю) у віднесеній до його відання сфері має визначити критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності.

З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), належать до одного з трьох ступенів ризику: високий, середній або незначний.

Залежно від ступеня ризику органом державного нагляду (контролю) визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

Недотримання вимог Закону про контроль створить передумови для виникнення низки корупційних ризиків, оскільки запропонована модель регулювання нівелює правові стандарти щодо захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання у відносинах з органами державної влади, що встановлені спеціальним законом

Рекомендація НАЗК:

із змін до ч. 2 ст. 2 Закону про контроль виключити слова «нарахування та сплати єдиного внеску/страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

2. Закон про контроль впроваджує єдиний підхід до здійснення державного нагляду (контролю), а також основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю).

Так, у ст. 3 Закону про контроль закріплено основний принцип державного нагляду (контролю) – здійснення державного нагляду (контролю) лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом.

Крім того, у ч. 4 ст. 4 Закону про контроль встановлено, що спосіб та форми здійснення заходів здійснення державного нагляду (контролю) встановлюються виключно законами.

Натомість проект Закону передбачає надання повноважень контролюючому органу, Пенсійному фонду України, власними актами визначати перелік підстав для проведення позапланових перевірок, а також порядок проведення планових та позапланових перевірок.

Відсутність у проекті Закону порядку здійснення перевірок та одночасне виведення з-під дії Закону про контроль може призвести до значного розширення дискреційних повноважень Пенсійного фонду України, що, своєю чергою, створить передумови для виникнення корупційних ризиків під час здійснення контролю за нарахуванням та сплатою єдиного внеску/страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Рекомендація НАЗК:

із змін до п. 2 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» виключити слова «Планові та позапланові перевірки проводяться у порядку, визначеному Пенсійним фондом».

Висновок:

проект Закону містить корупціогенні фактори та потребує доопрацювання.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ